

ECOLOGISCH ONDERZOEK
NATUURWETGEVING

Vleermuisonderzoek

Zonnebloemstraat 31 en Begoniastraat
123, Barneveld

In het kader van de Wet natuurbescherming

Auteur: Martin W. van den Hoorn

Datum oplevering: 25 oktober 2021

EONW-rapport: EONW.RA2141.01

In opdracht van: Gemeente Barneveld

Citeren als:

Hoorn, M.W. van den, 2021. Vleermuisonderzoek Zonnebloemstraat 31 en Begoniastraat 123, Barneveld.

In het kader van de Wet natuurbescherming. Rapport EONW.RA2141.01. EONW|Ecologisch Onderzoek Natuurwetgeving.

© EONW|Ecologisch Onderzoek Natuurwetgeving 2021

Inhoud

1	Aanleiding	3
2	Plangebied	3
3	Onderzoeksinspanning	5
3.1	Data en weersomstandigheden	5
3.2	Onderzoeksinspanning	6
3.3	Materiaal	6
4	Resultaten	6
4.1	Waarnemingen	6
4.1.1	Kraamperiode (31 mei, 4 juni, 22 juni, 25 juni en 28 juni)	6
4.1.2	Middernachtzwermen en paarperiode (26 augustus, 9 september en 16 september)	7
4.2	Aanwezige functies	7
4.2.1	Foerageergebied	7
4.2.2	Vliegroute	7
4.2.3	Verblijfplaatsen	7
5	Ingreep	8
6	Effectenanalyse	8
6.1	Foerageergebied	8
6.2	Vliegroutes, voortplantingsplaatsen of rustplaatsen	8
7	Toetsing Wet natuurbescherming	8
8	Conclusies en aanbevelingen	9
8.1	Conclusies	9
8.2	Aanbevelingen	9
8.3	Samenvatting	9
9	Bronnen	10
	Bijlage 1: Waarnemingskaarten	11
	Bijlage 2: Functiekaart	13

1 Aanleiding

Gemeente Barneveld is voornemens om de panden aan de Zonnebloemstraat 31 en Begoniastraat 123 te Barneveld te slopen. Voor het verkrijgen van de benodigde omgevingsvergunning heeft de gemeente Barneveld een ecologische quickscan laten uitvoeren (van den Hoorn, 2021). Uit deze quickscan bleek dat het voorkomen van verblijfplaatsen van vleermuizen onvoldoende kon worden uitgesloten. Gemeente Barneveld heeft EONW verzocht het benodigde aanvullende onderzoek uit te voeren.

2 Plangebied

Het plangebied is gelegen aan de Zonnebloemstraat 31 en Begoniastraat 123 te Barneveld, gemeente Barneveld, provincie Gelderland (Afbeelding 1).

Afbeelding 1. Ligging van het plangebied met de begrenzing in oranje weergegeven. © Ondergrond Publieke Dienstverlening op de Kaart Lokaal 2021.

Begoniastraat 123

In deelplangebied Begoniastraat 123 staat een oude gymzaal met een plat dak met een hoger en een lager deel. De dakrand is afgewerkt met een daklijst die her en der wijkt waarmee vleermuizen toegang hebben tot de ruimte onder het dak en wellicht de spouwmuur. In het lagere deel zijn een (beperkt) aantal open stootvoegen aanwezig. Het perceel rond het gebouw is deels verhard en bestaat deels uit gazon. Aan de noordzijde is een struweel aanwezig met soorten zoals gewone vlier (*Sambucus nigra*), hazelaar (*Corylus avellana*) en kornoelje (*Cornus sp.*). Ook staan er twee Spaanse aken (*Acer campestre*). en is er een laag, verwaarloosd plantsoenvak aanwezig. Langs de verharding staan nog een smalbladige eik (*Quercus sp.*) en twee esdoorns (*Acer sp.*).

Afbeelding 2. Impressie gebouw.

Afbeelding 3. Impressie groen aan de noordzijde van het deelplangebied.

Zonnebloemstraat 31

In deelplangebied Zonnebloemstraat 31 staat een gebouw met een plat dak. De dakrand is afgewerkt met een boeiboord dat aan de onderzijde dicht is. De muren hebben aan de straatzijde diverse open stootvoegen waarmee vleermuizen toegang hebben tot de spouwmuur. Aan de achterzijde is het

Afbeelding 4. Impressie gebouw en erf.

Afbeelding 5. Impressie groen in plangebied. Hagen van beuk (links), hagen van laurierkers en gazon (midden) en diverse opgaande beplanting tegen het gebouw aan (rechts).

plangebied deels verhard met betontegels en is er een trapveldje met speeltoestellen. In de achtertuin staan twee forse haagbeuken (*Carpinus betulus*). Het trapveldje is omheind met een lage haag van onder andere beuk (*Fagus sylvatica*), haagbeuk en sneeuwbes (*Symphoricarpos* sp.). Verder zijn er diverse bomen zoals zachte berk (*Betula pubescens*) en Spaanse aak aanwezig. Aan de voorzijde van het gebouw is een gazon met vier lindebomen (*Tilia* sp.) en lage hagen die grotendeels bestaan uit Laurierkers (*Prunus laurocerasus*) en vuurdoorn (*Pyracantha* sp.). Tegen het gebouw aan staat wat algemene sierbeplanting zoals vuurdoorn, conifeer, klimop (*Hedera* sp.) en een spar (*Picea* sp.).

Mogelijkheden voor vleermuizen

Gezien de ligging van het plangebied kunnen in het plangebied de volgende vleermuissoorten worden verwacht: gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) en gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*). Mogelijkheden voor vleermuizen in de gebouwen zijn wijkende dakranden, open stootvoegen en ruimte nabij betimmeringen en boeiboorden. Met uitzondering van de boombewonende rosse vleermuis kunnen van alle genoemde soorten zomer-, en kleine winterverblijfplaatsen aanwezig zijn. Van de gewone dwergvleermuis en laatvlieger is ook het voorkomen van kraamverblijfplaatsen niet uitgesloten en van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis zijn mogelijk paarverblijfplaatsen aanwezig. De aanwezigheid van een massawinterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis is, gezien de massa van de gymzaal niet uitgesloten.

3 Onderzoeksinspanning

3.1 Data en weersomstandigheden

Het plangebied is in 2021 op vleermuizen onderzocht in de avond van 31 mei, de avond van 4 juni, de avond van 22 juni, de ochtend van 25 juni, de avond van 28 juni, de nacht van 26 augustus, de nacht van 9 september en de avond van 16 september. Tijdens de bezoeken voldeed het weer aan de eisen die het Vleermuisprotocol 2021 daaraan stelt. Op 4 juni motregende het tot 23:00 en op 22 juni was het droog tot 23:15, waarna het begon te motregenen. In Tabel 1 zijn de weersomstandigheden tijdens en de tijdstippen van de veldbezoeken weergegeven.

Tabel 1: De weersomstandigheden per bezoek.

Datum	Start	Eind	Neerslag	Bewolking	Temperatuur	Wind	Onderzoeker
31-05-2021	21:45	00:00	droog	geen	19-17 °C	1 Bft	M.W. & E.J. van den Hoorn
04-06-2021	21:45	23:55	motregen	bewolkt	22-18 °C	1 Bft	E.J. van den Hoorn
22-06-2021	22:00	00:00	droog	bewolkt	15 °C	2 Bft	M.W. & E.J. van den Hoorn
25-06-2021	03:20	05:25	droog	half bewolkt	11 °C	1 Bft	M.W. van den Hoorn
28-06-2021	21:50	00:00	droog	bewolkt	20 °C	1 Bft	E.J. van den Hoorn
26-08-2021	00:00	02:00	droog	bewolkt	16 °C	2 Bft	M.W. van den Hoorn
09-09-2021	00:00	02:05	droog	geen	20 °C	1 Bft	M.W. & E.J. van den Hoorn
16-09-2021	21:30	23:30	droog	half bewolkt	15 °C	1 Bft	M.W. van den Hoorn

3.2 Onderzoeksinspanning

De optimale tijd van minimaal 20 dagen tussen de bezoeken in de kraamperiode (15 mei – 15 juli) en minimaal 20 dagen tussen de bezoeken in de paarperiode (15 augustus – 1 oktober) is in acht genomen, net als de periode van minimaal 10 dagen tussen twee bezoeken in het kader van massawinterverblijfplaatsen. De avondbezoeken in de kraamperiode aan de Begoniastraat 123 zijn met twee personen uitgevoerd zodat er voldoende overzicht over het plangebied was. Voor de Zonnebloemstraat 31 was dit niet nodig. Nagenoeg alle potenties voor vleermuizen bevinden zich hier aan de straatzijde. Tijdens het ochtendbezoek is het gehele plangebied door 1 persoon bezocht. Omdat het Vleermuisprotocol 2021 voorschrijft dat voor het uitsluiten van paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis er minimaal één bezoek rond middernacht moet worden uitgevoerd zijn in de paarperiode twee bezoeken gebracht die startten om 0:00 uur. De gevolgde methode is in overeenstemming met het Vleermuisprotocol 2021.

3.3 Materiaal

Er is voor het vleermuisonderzoek gebruikt gemaakt van een Petterson D240X heterodyne batdetector met time expansion, aangevuld met een Ediol opnameapparaat. Tevens is er aanvullend gebruik gemaakt van een Pulsar Helion XQ28F warmtebeeldcamera.

4 Resultaten

Waarnemingskaarten zijn opgenomen in Bijlage 1:. De symbolen geven waarnemingen weer, geen individuele vleermuizen. Een functiekaart is opgenomen in Bijlage 2.

4.1 Waarnemingen

4.1.1 Kraamperiode (31 mei, 4 juni, 22 juni, 25 juni en 28 juni)

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in de kraamperiode tijdens alle bezoeken waargenomen. Over het algemeen vlogen er maar weinig dieren. Het drukste was het in de avond van 31 mei. Toen vlogen er zes dieren over en foerageerden er drie dieren achter de gymzaal. Op de andere avonden vloog er slechts een enkel dier over en foerageerde er her en der een dier. Tijdens het ochtendbezoek is er slecht slechts één overvliegende gewone dwergvleermuis waargenomen. Tijdens geen van de bezoeken zijn er aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van een verblijfplaats.

Laatvlieger

Tijdens alle avondbezoeken is ook de laatvlieger waargenomen. Het betroffen een à twee dieren die met name langs de boomtoppen tussen beide deelplangebieden foerageerden. Tijdens geen van de bezoeken zijn er aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van een verblijfplaats.

4.1.2 Middernachtzwermen en paarperiode (26 augustus, 9 september en 16 september)

Gewone dwergvleermuis

Tijdens het paarseizoen zijn er geregeld enkele foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Ze foerageerden vooral rond de bomen nabij Zonnebloemstraat 31. Met name op 16 september werd er door zeker drie dieren intensief gefoerageerd. Op alle avonden zijn er paarroepen gehoord. Het roepen was op alle avonden weinig intens en was de eerste twee avonden niet aan een territorium te koppelen. Het betrof hier meer regulier sociaal geluid. Op 16 september konden met de warmtebeeldcamera enkele baltsvluchten worden waargenomen buiten het plangebied. Een gewone dwergvleermuis vloog onop-houdelijk langs de gevel van Zonnebloemstraat 33. Het gedrag wees op een paarverblijfplaats aan de oostzijde van dit gebouw.

Ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis

Ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis zijn in het paarseizoen respectievelijk drie en eenmaal kort foeragerend/-passerend waargenomen.

4.2 Aanwezige functies

4.2.1 Foerageergebied

Door zowel gewone dwergvleermuis als laatvlieger werd er in het plangebied gefoerageerd. Gezien de relatief lage aantallen foeragerende dieren en de ruime hoeveelheid aan alternatieven in de nabijheid van het plangebied wordt het plangebied niet als essentieel foerageergebied beoordeeld. Voor ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis is het plangebied van weinig belang. Beide soorten zijn maar incidenteel en heel kort waargenomen. Opgemerkt wordt dat de focus van het onderzoek lag op de sloop van de gebouwen en dat de foerageerfunctie van de bomen aan de oostzijde van Zonnebloemstraat 31 onvoldoende is onderzocht om een uitspraak te doen over de foerageerfunctie van deze bomen.

4.2.2 Vliegroute

Alhoewel gewone dwergvleermuizen het plangebied passeerden, gebeurde dit diffuus en in zulke lage aantallen dat er niet gesproken kan worden van een essentiële vliegroute. Ook zijn er geen aanwijzingen gevonden van het gericht gebruik maken van de bomen aan de zuidzijde van deelgebied Begoniastraat 123.

4.2.3 Verblijfplaatsen

Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat er in het plangebied verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Wel is er een paarverblijfplaats net buiten het plangebied aangetroffen.

5 Ingreep

De in het plangebied aanwezige panden worden gesloopt. Begoniastraat 123 wordt toegevoegd aan de naastgelegen supermarkt en Zonnebloemstraat 31 wordt groen ingericht.

6 Effectenanalyse

6.1 Foerageergebied

Het plangebied betreft geen belangrijk of essentieel foerageergebied. Bovendien heeft sloop geen effect op de huidige foerageerfunctie en wordt Zonnebloemstraat 31 groen ingericht. Een negatief effect van de voorgenomen sloop op de aanwezige foerageerfunctie is dan niet aan de orde.

6.2 Vliegroutes, voortplantingsplaatsen of rustplaatsen

Over het plangebied lopen geen vliegroutes van vleermuizen noch zijn in het plangebied voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Een negatief effect op vliegroutes, voortplantingsplaatsen of rustplaatsen is niet aan de orde.

7 Toetsing Wet natuurbescherming

Uit de effectenanalyse volgt dat er in en rond het plangebied geen beschermde of essentiële functies van vleermuizen aanwezig zijn. Hieruit volgt dat een overtreding van de Wet natuurbescherming voor deze soortgroep niet aan de orde is.

Vanuit de zorgplicht geldt dat verstoring van de foerageerfunctie van de bomen net buiten het plangebied moet worden voorkomen, door te zorgen dat tijdens de bouw er in de periode april t/m oktober geen kunstlicht op de kronen van de bomen wordt uitgestraald.

8 Conclusies en aanbevelingen

8.1 Conclusies

Uit het onderzoek volgen de onderstaande conclusies:

- het plangebied maakt deel uit van het leefgebied van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis;
- in het plangebied zijn geen (massa)winter-, kraam- zomer- of paarverblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig;
- in het plangebied zijn geen essentiële voortplantings- of rustplaatsondersteunende functies zoals een essentieel foerageergebied of essentiële vliegroute aanwezig;
- buiten het plangebied bevindt zich een paarverblijf van gewone dwergvleermuis aan de Zonnebloemstraat 33;
- het sloop van de aanwezige panden leidt niet een overtreding van de Wet natuurbescherming.
- vanuit de zorgplicht geldt dat verstoring van de foerageerfunctie van de bomen net buiten het plangebied moet worden voorkomen, door te zorgen dat tijdens de bouw er in de periode april t/m oktober geen kunstlicht op de kronen van de bomen wordt uitgestraald.

Opgemerkt wordt dat de focus van het onderzoek lag op de sloop van de gebouwen en dat de foerageerfunctie van de bomen aan de oostzijde van Zonnebloemstraat 31 onvoldoende is onderzocht om hier een uitspraak over te doen.

8.2 Aanbevelingen

Het plangebied maakt deel uit van het leefgebied van diverse vleermuissoorten. De verwachting is dat vleermuizen door de ophanden zijnde energietransitie sterk onder druk komen te staan. Daarom wordt dringend geadviseerd om in de geplande nieuwbouw voorzieningen voor vleermuizen op te nemen. Hierbij kan worden gedacht aan ingemetselde vleermuisverblijven. Sloop wordt niet op korte termijn voorzien.

Indien sloop niet plaatsvindt voor eind 2024 wordt geadviseerd om alle open stootvoegen te voorzien van exclusionflaps en alle andere gaten af te sluiten met bijvoorbeeld purschuim. Het dichtkitten met purschuim moet worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecooloog. Alhoewel er geen vleermuizen zijn aangetroffen moet namelijk worden voorkomen dat er dieren worden opgesloten.

8.3 Samenvatting

De voorziene werkzaamheden leiden niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming. Vanuit de zorgplicht geldt dat verstoring van de foerageerfunctie van de bomen net buiten het plangebied moet

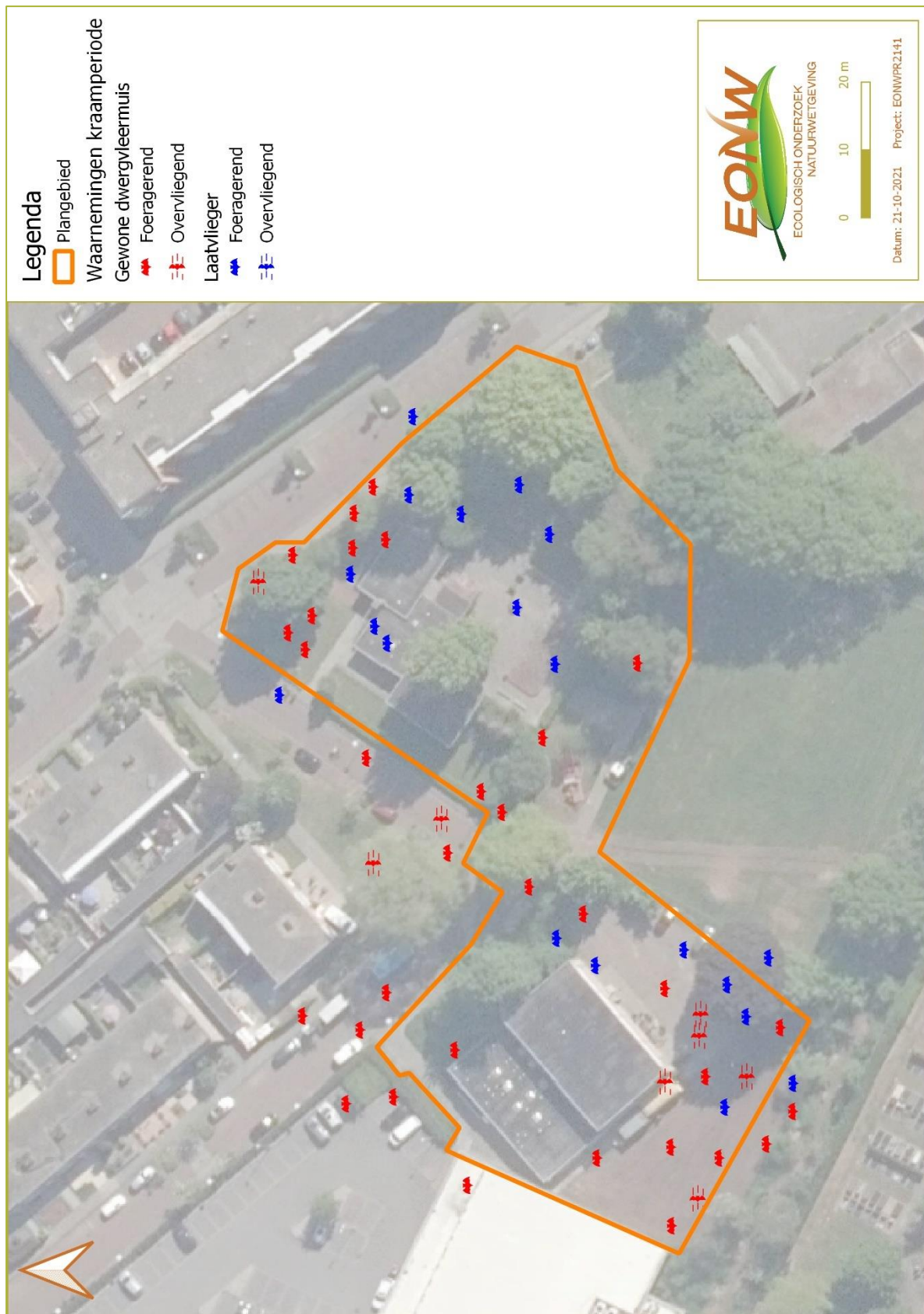
worden voorkomen, door te zorgen dat tijdens de bouw er in de periode april t/m oktober geen kunstlicht op de kronen van de bomen wordt uitgestraald.

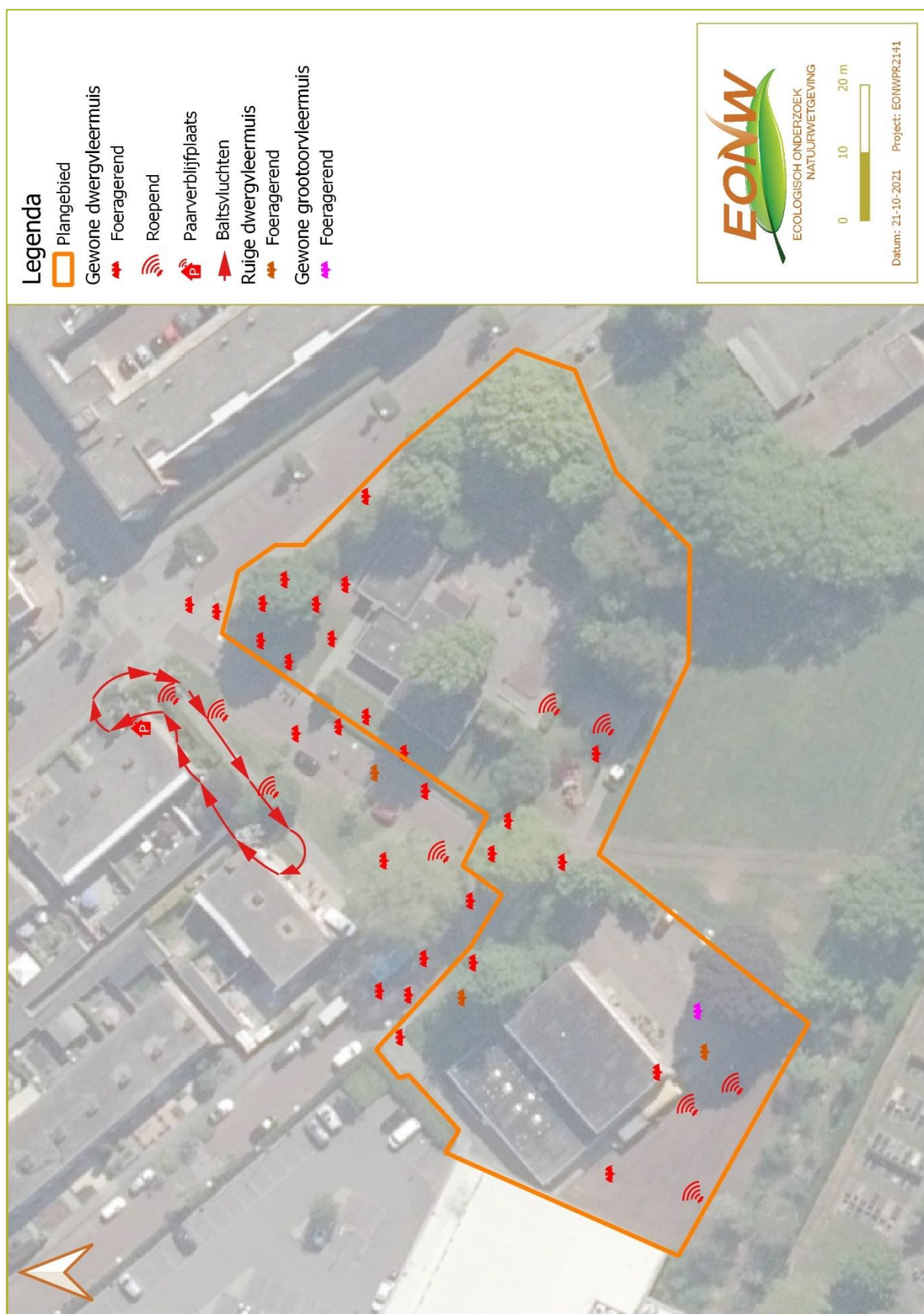
9 Bronnen

Bij12 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus* Versie 1.0, juli 2017.

Hoorn, M.W. van den, 2021. Ecologische quickscan Zonnebloemstraat 25, 31 en Begoniastraat 123, Barneveld. In het kader van de Wet natuurbescherming en Natuurnetwerk Nederland. Rapport EONW.RA2136.10. EONW|Ecologisch Onderzoek Natuurwetgeving.

Bijlage 1: Waarnemingskaarten

Bijlage 2: Functiekaart

